

Ozorowski, Mieczysław

Sprawozdanie ze spotkania księży profesorów WSD z Białegostoku, Drohiczyzna, Łomży i Siedlec w roku akademickim 2001/2002

Studia Teologiczne 20, 475-479

2002

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

SPRAWOZDANIA

Studia Teologiczne
Biał., Droh., Łom.
20(2002)

KS. MIECZYŚLAW OZOROWSKI

SPRAWOZDANIE ZE SPOTKANIA KSIĘŻY PROFESORÓW WSD Z BIAŁEGOSTOKU, DROHICZYNA, ŁOMŻY I SIEDLEC W ROKU AKADEMICKIM 2001/2002

**Sprawozdanie ze spotkania Księży Profesorów WSD
z Białegostoku, Drohiczyna, Łomży i Siedlec
Łomża 25.10.2001**

1. Zebranych w liczbie 45 Księży profesorów z Białegostoku, Drohiczyna, Łomży i Siedlec powitał Ks. Rektor A. Miałchowski. Spotkanie rozpoczęła modlitwą Ks. Bp E. Ozorowski. Przewodniczył Ks. J. Zabielski Rektor AWSO w Białymstoku.

2. Przeczytano i przyjęto protokół z poprzedniego spotkania.

3. Referat wygłosił Ks. dr S. Śledziwski na temat „Chrześcijańska nauka o stworzeniu w dialogu między teologią i naukami przyrodniczymi ze szczególnym uwzględnieniem astrofizyki”.

We wstępie prelegent przedstawił postulat postawienia na nowo pytania o pochodzenie i cel człowieka i świata w kontekście obecnej wiedzy o wszechświecie. W pierwszym punkcie swojego wystąpienia referent ukazał rys historyczny związków między teologią i naukami przyrodniczymi. Historyczne różnice i konflikty pomiędzy naukami przyrodniczymi i teologią ustępują w czasach nam obecnych dialogowi interdyscyplinarnemu. Niewątpliwie wielką rolę w tym dialogu odgrywa Jan Paweł II. W kolejnym punkcie swojego wystąpienia Ksiądz doktor wskazał na rolę astrofizyki w dialogu między naukami przyrodniczymi a teologią. Przypomniał on tu definicję astrofizyki i ukazał możliwą wspólną płaszczyznę porozumienia między astrofizyką a teologią na gruncie *creatio ex nihilo*. Następnie Ks. S. Śledziwski teologiczną interpretację Wielkiego Wybuchu. Doszedł on do wniosku, że ani nauka o stworzeniu nie wspiera teorii Wielkiego Wybuchu, ani model Wielkiego Wybuchu nie akcentuje nauki o stworzeniu. Standardowy model kosmosu jest jednakże otwarty na interpretacje

metafizyczne. W zakończeniu postawił on postulat kontynuowania dialogu, aby przyniósł on oczekiwane owoce. Na razie więcej jest wzajemnych pytań niż adekwatnych odpowiedzi.

4. Ks. Rektor J. Zabielski ogłosił przerwę, po której rozpoczęła się dyskusja. Jako pierwszy głos zabrał Ks. Bp E. Ozorowski. Postawił on pytanie o precyzyjne ustalenie relacji pomiędzy teologią, filozofią przyrody i naukami przyrodniczymi. Ks. S. Śledziwski odpowiadając przypomniał, że nauki przyrodnicze dają tylko odpowiedzi cząstkowe. Nie odpowiadają na pytania o cel i sens ludzkiego życia. Ks. J.M. Dołęga w swoim dość obszernym wystąpieniu przedstawił różne formy i koncepcje filozofii przyrody. Ks. F. Sadowski mówił o różnych związkach pomiędzy astrofizyką i teologią, podał też różne przykłady m.in. czarne dziury. Ks. S. Śledziwski odpowiadając na gorąco stwierdził, że często astrofizycy wypowiadają się na tematy, o których nie mają pojęcia (np. w zakresie teologii). Ks. J. Zabielski zadał precyzyjne pytanie: czym jest czarna dziura? Ks. S. Śledziwski ogólnie wyjaśnił na czym polega to kosmiczne zjawisko. Ks. S. Strzelecki mówił o historii konfliktu pomiędzy naukami przyrodniczymi i danymi biblijnymi. Ks. W. Nowacki zadał pytanie na ile teolog powinien być zorientowany w astrofizyce, aby mógł kompetentnie uprawiać teologię stworzenia? Ks. S. Śledziwski stwierdził, że teolog powinien przynajmniej orientować się we współczesnych odkryciach naukowych w tej dziedzinie. Ks. J. Okuła zapytał jaki wpływ ma człowiek na wszechświat? Ks. S. Śledziwski stwierdził, że człowiek na tyle jest mały w stosunku do kosmosu, że nie ma on większego wpływu na to, co się w nim dzieje. Owszem ma wpływ na Ziemię, która jest domem człowieka. Ks. J. Zabielski podsumował dyskusję i podziękował prelegentowi oraz licznym dyskutantom.

5. Wolne wnioski

Ks. Rektor A. Miąłchowski zaprezentował najnowsze publikacje łomżyńskie Ks. F. Woronowskiego, periodyk *Lumen Fidei* oraz Księgę Jubileuszową WSD w Łomży.

Ks. W. Nowacki zaprezentował nowy numer *Studiów Teologicznych* i zachęcił do składania materiałów do następnego numeru.

Ks. J.M. Dołęga zaprezentował nowy numer *Episteme*.

Wyznaczono następne spotkanie na 22 listopada w Białymstoku

Ogłoszono Spotkanie Redakcji *Studiów Teologicznych* po obiedzie.

Na spotaniu Redakcji ustalono: podtrzymanie działu recenzji w obecnym kształcie. Zachęcono do składania sprawozdań z działalności naukowej w naszych diecezjach. Postawiono postulat składania krótszych tekstów artykułów. Materiały do *Studiów* są zbierane do końca kwietnia. Postanowiono również: umieszczać spis treści *Biuletynu* w woluminie *Studiów*; ujednoczyć streszczenia w jęz. angielskim; przygotować opracowanie wymogów metodologicznych materiałów składanych do *Studiów*; zamieszczać na nowo bibliografię naszych pracowników naukowych. Postanowiono również dokonać recenzowania następnych numerów *Studiów*.

Sprawozdanie ze spotkania Księży Profesorów WSD z Białegostoku, Drohiczyna, Łomży i Siedlec Białystok, 22 listopada 2001 r.

1. Zebranych w Białymstoku 37 księży Profesorów WSD z Białegostoku, Drohiczyna, Łomży i Siedlec powitał Ks. Rektor Józef Zabielski. Przekazał on również pozdrowienia od Ks. Abp. Wojciecha Ziemby.

2. Odczytano i przyjęto protokół z poprzedniego spotkania.

3. Spotkaniu przewodniczył Rektor WSD z Drohiczyna Ks. Leszek Gardziński. Wykład wygłosił Ks. Marek Czech na temat: „Problemy etyczne międzynarodowego prawa wojennego”. Na początku swego referatu prelegent stwierdził, że od starożytności wojna była skutecznym sposobem rozwiązywania konfliktów, rozwoju oraz dominacji jednych państw nad drugimi. Od dawna również starano się uczynić wojnę mniej okrutną. Autor przytoczył znane z historii przykłady odpowiednich uregulowań prawnych. Ważną rolę odgrywał tu również Kościół zabraniający używania niektórych rodzajów broni (np. kuszy) lub apelując o litość dla jeńców wojennych oraz poszanowanie ludności cywilnej. Prowadzono również rozważania o wojnie sprawiedliwej i niesprawiedliwej. W XIX i XX wieku odbyło się kilka międzynarodowych konferencji w Genewie i w Hadze. Postanowienia tych konferencji są podstawą międzynarodowego prawa wojennego. Konwencje genewskie ukierunkowane są na ochronę ludności cywilnej, zaś konwencje haskie mówią o sposobie prowadzenia wojny. Z tego międzynarodowego prawa wynika szereg zakazów dotyczących sposobu prowadzenia działań wojennych. Prelegent szczegółowo przedstawił cele tego międzynarodowego prawa. Prawo to dąży do ochrony ludności cywilnej i utrudnia prowadzenie działań wojennych. Chodzi w nim o „humanizację wojny”. Innym celem jest ochrona dorobku kulturowego ludzkości, bowiem strat w tej dziedzinie nie da się odrobić. Celem tego prawa jest również ochrona przed moralną destrukcją człowieka. Chodzi tu min. o ochronę żołnierzy przed degradacją psychiczną i moralną, oraz o humanitarne traktowanie jeńców wojennych. Nadużycia w tym zakresie są regulowane wobec międzynarodowych trybunałów do osądzania zbrodni wojennych. Ks. prelegent, kończąc swój interesujący wykład, zwrócił uwagę, że niestety prawo to często nie jest przestrzegane. Wiele krajów, w tym potęg światowych, nie ratyfikowało wyżej wymienionych konwencji. Międzynarodowe prawo wojenne jest zasadniczo prawem antywojennym, wskazującym na absurdalność wojny.

4. Ks. Rektor Leszek Gardziński podziękował za wykład i ogłosił krótką przerwę. Obrady wznowiono modlitwą Anioł Pański za poległych w wojnach i konfliktach. Jako pierwszy głos w dyskusji zabrał Ks. J. Zabielski, stawiając problem wojny sprawiedliwej. Ks. A. Proniewski pytał,

jak można mówić o humanitarnym prowadzeniu wojny? Ks. M. Czech odpowiadał na pytania podając przykłady działań wojennych prowadzonych w Serbii i w Afganistanie. Konkludował, że praktyczne respektowanie praw wojennych jest niestety bardziej sprawą polityczną niż etyczną. Ks. A. Miałchowski wskazał, że wojna może być usprawiedliwiona od strony prawnej ale nigdy od etycznej. Ks. F. Sadowski mówił o różnych rodzajach wojny i ich ocenie, odwołując się do autorytetu o. J. Bocheńskiego. Ks. W. Nowacki pytał jaki jest stosunek międzynarodowego prawa wojennego, ukształtowanego w kręgu Europy Zachodniej, do innych cywilizacji i kultur, oraz jak powinny być prowadzone misje pokojowe? Ks. M. Czech wskazał na bezsilność międzynarodowych organizacji wobec państw, które nie ratyfikowały konwencji. Ks. J. Łoniewski postawił problem oceny wojny o niepodległość, prowadzonej przez naród, nie posiadający swego państwa. Ks. M. Czech stwierdził, że każdy naród ma prawo do samostanowienia, ale jest to bardzo skomplikowany problem, który nie powinien być regulowany na drodze zbrojnej.

5. Ks. Rektor Leszek Gardziński podsumował dyskusję, podziękował Prelegentowi oraz obecnym na spotkaniu Księżom Profesorom. Zaprosił na następne spotkanie do Drohiczyna na 16 maja 2002 roku.

Sprawozdanie ze spotkania Księży Profesorów WSD z Białegostoku, Drohiczyna, Łomży i Siedlec Drohiczyn, 16 maja 2002

1. Zebranych 32 Księży Profesorów z Białegostoku, Drohiczyna, Łomży i Siedlec powitał Ks. Rektor L. Gardziński. Spotkaniu przewodniczył Ks. Rektor K. Kusyk z Siedlec.

2. Protokół odczytano i przyjęto bez uwag.

3. Wykład wygłosiła S. Prof. dr hab. Zofia Józefa Zdybicka na temat: „Rola religii w kulturze chrześcijańskiej”.

Na wstępie Referentka zarysowała sytuację kryzysu we współczesnej kulturze i religii. Zacytowała apel papieża Jana Pawła II w *Fides et ratio* o niezdeformowaną wizję człowieka. Wskazała ona również na błąd antropologiczny, który zaważył na relacji pomiędzy kulturą i religią. Następnie s. Profesor dokonała analizy przyczyn kryzysu kultury i religii. Główną i pierwszą przyczyną był, dokonany w oświeceniu, rozdział rozumu i religii. Od tego czasu uważa się, że chrześcijaństwo jest nie do pogodzenia z racjonalnością. Od oświecenia promowane jest bezgraniczne zaufanie do rozumu. Encyklika *Fides et ratio* jest apelem o syntezę i pogodzenie wiary i rozumu. Drugą przyczyną kryzysu jest deifikacja człowieka. Zjawisko to również szerzy się od czasu oświecenia. Na przełomie XIX i XX wieku na

tym elemencie zbudowano wielkie ideologie i utopie (marksizm, faszyzm, egzystencjalizm). Przemocą eliminowano Boga z kultury i mentalności ludzkiej. Trzecią przyczyną jest zawężenie pojęcia racjonalności i poznania naukowego tylko do wiedzy empirycznej. Ostatnią przyczyną kryzysu jest liberalistyczna wizja człowieka oraz postmodernizm. Kierunek ten relatywizuje pojęcia prawdy i osoby ludzkiej. Nie wskazuje na żaden cel ani sens ludzkiego życia. Podważa on również rozumienie religii, jako relacji człowieka do osobowego Boga. Jednocześnie kierunek ten zbiega się z poszukiwaniem nowych (zastępczych) form religijności oraz sacrum. Na zakończenie s. Profesor stwierdziła, że mimo wszystko religia trwa i jest zwyczajnym sposobem istnienia człowieka jako osoby. Chrześcijaństwo wnosi do kultury prawdę o człowieku oraz pokazuje jak żyć. Jest ono bowiem syntezą zdrowej filozofii i Boską prawdą o człowieku.

Ks. rektor K. Kusyk podziękował s. Profesor za interesujący wykład i ogłosił krótką przerwę.

4. Po przerwie Ks. Rektor rozpoczął dyskusję. Jako pierwszy głos zabrał ks. bp E. Ozorowski. Mówił on, że współcześnie filozofia jest często bezsilna i nieskuteczna. Wskazał również, że filozofia religii powinna uwzględniać uwarunkowania rozwoju społecznego i religijnego. Ks. Z. Rostkowski mówił o konfliktach religijnych. W sposób szczególny wskazał na aktualne wydarzenia w Palestynie i na konflikt palestyński żydowski. Ks. M. Jamiołkowski przedstawił stan religijności w Rosji na przykładzie Kaliningradu. Ks. F. Sadowski mówił o współczesnym rozumieniu religii. Ks. J. Łoniewski apelował o niepodawanie się kryzysowi i pesymizmowi. Ks. J. Zabielski przypomniał współczesne zagrożenia religii. Pytał również, jak przybliżyć dzisiaj człowiekowi pojęcie Boga? Ks. G. Stolarski zastanawiał się, jak się zachowywać w sytuacji kryzysowej, szczególnie wówczas, gdy jesteśmy oskarżani o nietolerancję? Ks. E. Borowski apelował o to, byśmy byli świadkami wiary. Ks. A. Skreczko wskazała na fenomen Jana Pawła II jako wychowawcy, który odwołuje się do zmysłu religijnego, zawartego w człowieku. Ks. W. Nowacki mówił o agresji kultury na religię. Na zakończenie s. Profesor Z. J. Zdybicka ustosunkowała się do postawionych pytań i dopowiedzeń. Powiedziała ona m.in., że filozofia nie rozwiązuje wszystkich spraw związanych z religią. Przybliżyła ona rolę Jana Pawła II w rozwój filozofii religii. Powiedziała, że filozofia jest zwierciadłem kultury oraz, że ostatnie 200 lat to okres walki z chrześcijaństwem. Ks. Rektor K. Kusyk podziękował s. Profesor za wykład, a zebrany za przeprowadzoną dyskusję.

5. Wolne wnioski: Ogłoszono, że następne spotkanie odbędzie się w Siedlcach 24 października 2002 roku.